

TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ NUÔI, KINH DOANH GIẾT MỒ VÀ SỬ DỤNG THỊT CHÓ, MÈO Ở THỦ ĐÔ HÀ NỘI

*Nguyễn Ngọc Sơn
Chi cục Thú y Hà Nội*

Từ đầu năm 2018 đến nay trên cả nước có 19 tỉnh/thành phố có bệnh nhân tử vong vì bệnh dại. Trên địa bàn Hà Nội, đã ghi nhận 3 trường hợp tử vong vì bệnh dại tại huyện Phúc Thọ, Phú Xuyên và Sóc Sơn; 2 mẫu bệnh phẩm có kết quả dương tính với bệnh dại tại quận Bắc Từ Liêm và Hoàng Mai. Theo số liệu của Trung tâm Y tế dự phòng Hà Nội, tính riêng 5 tháng đầu năm 2018, trên toàn thành phố đã có 5.098 người bị súc vật cắn được điều trị dự phòng, trong đó nguyên nhân do chó cắn tới 87%, tiếp đó là mèo 11,7%; dơi, chuột, khỉ v.v... chiếm 1,3%.

Hiện nay, trên địa bàn Thành phố có tổng đàn chó, mèo khoảng 493 nghìn con. Mục đích nuôi chó để giữ nhà chiếm khoảng 87,5%, còn lại là nuôi với mục đích khác như: làm cảnh, kinh doanh hoặc làm thực phẩm; Có khoảng 1.013 điểm kinh doanh chó, mèo thương phẩm, giết mổ chó, mèo; 15 cơ sở kinh doanh chó, mèo cảnh. Trong đó, các quận nội thành có 232 điểm kinh doanh chó, mèo thương phẩm, giết mổ chó, mèo, 5 cơ sở kinh doanh chó, mèo cảnh; có 57 cơ sở khám chữa bệnh động vật, trong đó, tại nội thành 39 cơ sở. Theo quy định của Luật Thú y, chó không thuộc đối tượng động vật được kiểm soát giết mổ, không có quy định đối với việc kiểm tra, giám sát chất lượng sản phẩm trong quá trình giết mổ nên các cơ sở giết mổ và kinh doanh thịt chó không được kiểm tra vệ sinh thú y, cấp giấy chứng nhận cơ sở đủ điều kiện an toàn thực phẩm, do đó, công tác quản lý kinh doanh, giết mổ gặp nhiều khó khăn, bất cập.

Trên thực tế hiện nay, việc quản lý nuôi và kinh doanh thịt chó, mèo chưa thật sự được các cấp, các ngành quan tâm. Theo quy định của Pháp luật, chủ nuôi chó, mèo phải đăng ký việc nuôi chó với Ủy ban Nhân dân cấp phường, xã tại các đô thị, nơi đông dân cư; xích, nhốt hoặc giữ chó trong khuôn viên gia đình; bảo đảm vệ sinh môi trường, không ảnh hưởng xấu tới người xung quanh. Khi đưa chó ra nơi công cộng phải bảo đảm an toàn cho người xung quanh bằng cách đeo rọ mõm cho chó, xích giữ chó và có người dắt. Nuôi chó tập trung phải bảo đảm điều kiện vệ sinh thú y, không gây ồn ào, ảnh

hưởng xấu tới những người xung quanh. Chấp hành tiêm vacxin phòng bệnh dại cho chó, mèo theo quy định. Chịu mọi chi phí trong trường hợp có chó thả rông bị bắt giữ, kể cả chi phí cho việc nuôi dưỡng và tiêu hủy chó. Trường hợp chó, mèo cắn, cào người thì chủ vật nuôi phải bồi thường vật chất cho người bị hại theo quy định của pháp luật. Đối với Ủy ban Nhân dân cấp xã/phường thực hiện việc lập sổ quản lý chó nuôi trên địa bàn (bao gồm các thông tin họ tên và địa chỉ của chủ vật nuôi, số lượng chó nuôi, ngày, tháng, năm tiêm phòng vacxin dại); hàng năm trước đợt tiêm phòng phải rà soát, thống kê, cập nhật thông tin về đàn chó nuôi trên địa bàn. Quy định cụ thể việc bắt giữ chó thả rông ở nơi công cộng thuộc địa bàn quản lý; thành lập các đội chuyên trách để bắt chó thả rông và động vật mắc bệnh dại, có dấu hiệu mắc bệnh dại. Thông báo trên các phương tiện thông tin đại chúng về địa điểm tạm giữ chó bị bắt để chủ vật nuôi đến nhận; áp dụng các biện pháp xử phạt vi phạm hành chính đối với chủ vật nuôi; quyết định biện pháp xử lý chó bị bắt giữ trong trường hợp sau 48 giờ kể từ khi có thông báo mà không có người nhận. Phối hợp với cơ quan quản lý chuyên ngành thú y địa phương tổ chức tập huấn kỹ năng bắt chó thả rông và bắt động vật mắc bệnh dại hoặc có dấu hiệu mắc bệnh dại cho các thành viên của đội chuyên trách; Phối hợp với cơ quan y tế tổ chức tiêm vacxin phòng bệnh dại cho các thành viên của đội chuyên trách theo quy định của ngành y tế.

Tuy nhiên trên thực tế, các quy định trên chưa được chính quyền các cấp quan tâm tập trung chỉ đạo, công tác tuyên truyền chưa thực hiện tốt nên người nuôi chó, mèo cũng chưa thực hiện đúng trách nhiệm của mình. Qua kiểm tra tại các cơ sở, các đoàn kiểm tra chuyên môn đều ghi nhận việc chó thả rông còn nhiều, không chỉ ở vùng nông thôn mà ngay cả ở các quận nội thành (kể cả ở phố đi bộ) vẫn còn nhiều trường hợp người dân cho chó ra đường không có người dắt, không có rọ mõm. Thực tế đã xảy ra trường hợp chó tấn công người, nhất là chó có thể trọng lớn (khoảng 30 - 40 kg trở lên) có thể cắn trực

tiếp người hoặc nhiều trường hợp chó chạy nhảy đùa nghịch với chó cùng đi trên đường đã gây thương tích cho người đi đường. Việc xử lý các trường hợp vi phạm này cũng chưa được quan tâm, thông thường theo hướng tự giải quyết giữa người bị hại và chủ nuôi, chưa có sự can thiệp của chính quyền nên chưa làm gương để chủ hộ nuôi chó, mèo rút kinh nghiệm.

Mặt khác, việc kinh doanh, giết mổ chó, mèo và sử dụng thịt chó, mèo hiện nay trên địa bàn thành phố còn nhiều bất cập, nhiều nơi còn coi việc giết mổ chó mèo như một nghề như xã Đức Giang (huyện Hoài Đức); Dương Nội (Hà Đông). Việc vận chuyển chó giết mổ (chó thui) trên đường không được che đậy đã tạo ra những hình ảnh phản cảm đối với người đi đường, đặc biệt khách tham quan du lịch, khách quốc tế sinh sống, làm việc tại Hà Nội, làm ảnh hưởng đến hình ảnh của một Thủ Đô văn minh, hiện đại. Ngoài ra, việc giết mổ và ăn thịt chó còn tiềm ẩn nguy cơ mắc các bệnh truyền nhiễm như bệnh dại, xoắn khuẩn, bệnh tả... cho các đối tượng tham gia quá trình kinh doanh, giết mổ và sử dụng thịt chó, mèo.

Tăng cường công tác quản lý nuôi, giết mổ, kinh doanh và sử dụng thịt chó, mèo sẽ góp phần chủ động phòng chống bệnh dại và tạo hình ảnh đẹp về nếp sống văn minh của con người Thủ đô, góp phần thu hút khách du lịch trong thời gian tới. Rất mong sự quan tâm của chính quyền địa phương, sự đồng thuận của người dân, sự chấp hành nghiêm của người chăn nuôi.

Những giải pháp cụ thể cần được thực hiện, đó là thực hiện nghiêm Quyết định số 193/QĐ-TTg ngày 13/02/2017 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chương trình quốc gia khống chế và tiến tới loại trừ bệnh dại giai đoạn 2017-2021; Chỉ thị số 31/CT-TTg ngày 06/7/2017 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường các biện pháp cấp bách phòng, chống bệnh dại;

Tập trung thống kê, rà soát, cập nhật thông tin và lập sổ quản lý về chó nuôi trên địa bàn, tổ chức ký cam kết thực hiện việc khai báo nuôi chó mèo và chấp hành đúng các quy định về phòng, chống dịch bệnh, đặc biệt đối với bệnh dại. Tiêm phòng triệt để cho đàn chó, mèo trong diện phải tiêm và cấp giấy chứng nhận tiêm phòng theo quy định. Khuyến khích việc đeo thẻ (vòng cổ có thẻ nhựa hoặc kim loại), nhận diện chó, mèo đã được tiêm phòng dại.

Tổ chức bắt giữ chó thả rông và động vật mắc bệnh dại, nghi mắc bệnh dại ở nơi công cộng trên địa bàn quản lý; xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm trong công tác phòng, chống bệnh dại. Đẩy mạnh xây dựng vùng an toàn bệnh dại; tăng cường công tác kiểm tra, hướng dẫn phòng, chống bệnh dại và các hoạt động kinh doanh, giết mổ chó, mèo trên địa bàn. Xây dựng lộ trình hạn chế hoạt động giết mổ chó, mèo làm thực phẩm, tiến tới không kinh doanh, buôn bán, giết mổ chó, mèo thương phẩm. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền dưới nhiều hình thức để phòng chống bệnh dại; nguy cơ và tác hại mắc các bệnh truyền nhiễm như: dại, xoắn khuẩn, bệnh tả... khi sử dụng thịt chó, mèo để người dân nhận thức được và từ bỏ tập quán sử dụng thịt chó, mèo.

Về các hoạt động chuyên môn, ngành Thú y tập trung ngay từ cơ sở làm tốt hơn nữa công tác tham mưu để chính quyền các cấp thực hiện việc tuyên truyền, thống kê quản lý chó, mèo. Tổ chức tiêm phòng triệt để cho đàn chó, mèo trong diện tiêm phòng bệnh dại trên địa bàn Thủ đô. Phối hợp với các tổ chức, cơ quan liên quan, các tổ chức quốc tế trong các hoạt động chuyên môn phòng chống bệnh truyền lây, các chương trình bắt giữ, quản lý chó thả rông, giám sát, cảnh báo dịch bệnh.

Với sự vào cuộc tích cực của các cấp, các ngành, sự đồng thuận của người dân, chắc chắn trong thời gian tới việc quản lý nuôi, giết mổ, kinh doanh và sử dụng thịt chó, mèo trên địa bàn thành phố có bước chuyển tích cực góp phần đảm bảo an toàn dịch bệnh cho người và vật nuôi.



Một điểm tổ chức tiêm phòng cho chó tại huyện Thanh Trì, Hà Nội